

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

List 9.

V Celovcu 10. maja 1870.

Leto II.

Miha Brtoncelj

in njegove čudovite dogodbe po svetu.

(S pisal Andrejčekov Jože.)

(Dalje.)

8. Dva stara znanca se zopet snideta.

V kleti je bila taka tema, da Miha nobene stvari ni mogel razločiti. — Sedaj v nasprotnem kotu nekdo lahko zakašlja in Miha pozvé, da ni sam v tej luknji.

„Priatelj, kdo pa si, ki deliš z menoj enako osodo?“ pravi Brtoncelj žalostno. „Revež, gotovo si tudi po nedolžnem prišel v ječo, kot jaz. Na Polskem so res neusmiljeni ljudje.“

„O, preljubi moj Brtoncelj!“ oglasi se ona oseba ter se priplazi k Mihatu. „Kaj si ti tudi tukaj? kakovi pes pa te je prinesel sem? Gotovo si prišel mene iskat, si pa tudi zašel v nesrečo, kot jaz.“

„Há! ti zvitorepec, kaj te imam!“ zakriči Brtoncelj ter sune svojega tovarša od sebe. „Ti si kriv, da sem prišel v ječo, ti si mi ukradel kamižolo, ali počakaj..!“

„O ti preljubi Miha, kako te imam rad!“ jame se mu oni dobrikati. „Ah saj sem vedel, da stara bratovska ljubezen nikdar ne pogine. V naj večih stiskah me ne zapustiš. Čakaj no, da te objamem!“

„Stran!“ kriči Brtoncelj še huje, „ti goljuf, tat in Bog vé kaj še!“

„I potrpi no, da se zmeniva, — da ti povem, kaj in kako —“

„Ti bom že jaz povedal, kaj in kako, le počakaj nekoliko, da si oddahnem! O, kako te bom z veseljem drgnil, mekastil in trl, da ti bodo udje pokali, kot mačku, kedar se mu stopi na vrat. Pomnil boš, rečem ti, kedaj si Brtonceljnu ukradel kamižolo. Nobena prikazen te ne reši iz mojih pesti, tukaj sva sama. Le obžaluj svoje grehe, ker jaz še ne vém prav, kaj bom storil s teboj, takova jeza me tare.“

„Ne jezi se prej, nego izveš vso dogodbo. Daj si vsaj kaj dopovedati.“

„Nič, nič! — Danes moraš dušo dati, pa je rajtenga storjena.“

„Ti si tepec neumni! — Počakaj, da ti povem! Ta reč je vse drugače, nego si ti misliš. — Ko sva ondi v senci ležala, si ti trdno zaspal, mene pa je trla huda lakota in mislim si: „morda je kje kaka hiša blizo, postopil bom tje in poprosil miloščine, kajti v sili se človek ne smé sramovati beračenja. — Da bi bila moja postava še bolj siromašna, oblečem tvojo raztrgano kamižolo, ki je popolnoma ustvarjena za beraštvo, in napotim se dalje, ti pa si spal. Kmalo pridem od tega gradu, in pod gradom je bila velika njiva obsejana s krompirjem. „Ovbe“ pravim, „ko bi izdril tukaj-le nekaj stebelj, pa bi bila večerja gotova, in ne bi bilo treba beračiti.“ Ozrem se krog in videti, da ni nikjer žive duše, rujem srdito krompirjeva stebela po njivi in kmalo

sem imel lep kupiček krompirja nabranega. Kar prileze iz za grma človek v zeleni suknji in visokih črevljih. Jaz hočem bežati, oni pa nameri puško ter pravi: „Stoj, če ne vstrelim!“ — Kaj sem hotel? Za perišče krompirja vendar nisem hotel pustiti življenja, in počakam ga. — Razodenem mu na tanjko vse svoje križe in težave ter ga prosim, da bi me pustil dalje, on pa ni hotel nič slišati o milosti, temuče me žene domu, kot kacega razbojnika ter me zapré v klet. — To, menim, ti je dovelj, da se prepričaš o moji nedolžnosti, ter ne boš imel več pregrešne misli pretreti mi kosti, ker sem le tebi hotel dobro. Razun tega pa so me že grajski hlapeci na gospodarjevo povelje tako oklestili, da sem ves črn. Oh, kako me boli v križu!“

Takove besede morajo omečiti naj tršo skalo, kar bi še Brtonceljna ne. — Žal mu je bilo, da se je hudoval nad svojim prijateljem ter mu tako srdito žugal, in je bil pripravljen zopet vse poravnati. — „Če je taka,“ pravi, „potlej je pa že drugače, potlej se pa ne smem znositi nad teboj.“ — Potem mu razodene tudi svojo nesrečo in pové, kakó je prišel grajščaku v roke. —

„Oh, saj pravim, na svetu je vedno bog pomagaj!“ vzdihne globoko mizar. „Ali jutri, Miha, jutri ne vém, kako nama pojde, ko naju bodo gnali k sodnji. Zapri naju bodo ali pa nama še našteli prav gorkih po podplatih. Oh ti prebita reč ti!“

„Žaltova bo, žaltova, to je res! Ali ljubi moj, poskusiva, če ne bi se dalo kje priti iz te podzemeljske jame! Ko bi zapah odtrgala?“

„Ali pa, če bi bila kaka druga luknja? Kako lino mora vsaj imeti klet. Lej! — ali se ne blišči gori-le čisto pod stropom nekaj? Mojruha, če jo ulikneva!“

Pod stropom se je res nekaj bliščalo skozi špranje, kot bi od zunaj prihajala svetloba noter. Pa klet je bila visoka in priprave nikakoršne, da bi gori splezala. Pa modra Mihatova glava jo brž ugane. „Pristopi k steni!“ pravi tovaršu, „jaz pa ti skobacam na rame, morda se nama posreči.“

Mizar Pludrakowski se široko ustopi k steni, Miha pa mu zleze na rame, in glej, kaka radost! Obširno okno bilo je zamašeno s slamo. „Nekaj je že,“ pravi Miha, ko odpravi slamo, in svetloba posije temno klet, „ali hdirjeva bo odpraviti železno mrežo, ki je vdrelana v zidu.“

„Stopi doli! poiskala bova kacega orodja, da jo izrujeva,“ reče mizar in spusti svoje breme na tla. — Dolgo iščeta po kleti, slednjič pa najdeta v kotu bukovo toporišče, ki je bilo dovelj močno izdreti železno mrežo. Zopet se spravi Miha na mizarjeve rame in prične svoje delo, ki pa je bilo zeló zamudno, ker se mreža ni dala tako brž odtrgati.

„Potisni, potisni bolj trdno toporišče, da mreža odjenja,“ godrnja spodej mizar, kteremu so se že kolena šibila prevelike teže. — „Miha, jaz bom spustil! ti si težek, kot medved. Kar krvavo že gledam, tako prebito držim.“

„Le drži, bo zdaj, zdaj,“ tolaži uni gori in še

huje lomi. Slednjič je železje odjenjalo in izhod je bil prost. Miha je bil prvi zunaj, potem pa je podal svojemu tovaršu rokó ter ga izvlekel na dan.

„Sedaj naj se pa obriše grajščak!“ smejeta se, „dobro sva ga opeharila.“ In kar so dopuščale peté, ubrala sta jo prek polja do ceste in potem dalje proti Krakovu.

Med potoma prideta do samotne hiše, kjer je gorela luč.

„Tukaj imá neki Jud krémo,“ pravi Pludrakowski, „stopiva noter, jaz imam še dve šestici v žepu, katerih sem bil že čisto pozabil. Poženiva je, zapijva je na „vódki,“ ti je že šló za materino doto, potlej ne bova obá nič imela.“

„Le je!“ pritrđi Brtoncelj, kteremu se je že želodec krčil, „dobro bo, da vžijeva kaj gorcega, mene je jelo že bosti po trebuhu, gotovo sem se prehladil.“

In šla sta v Judovo krémo.

Krog mize sedelo je nekaj drevarjev, ki so se vračali iz gozdnatih Karpaških gor na dom in prenočili v tej krémi. Starikov Jud, ki je gotovo že videl Abrahama, stal je za leseno lesó, kakor je Miha imenoval ono ograjo, ter pridno podajal svojim gostom žganjico, vsako steklenico s kredo zaznamovaje na črni tablici, da bi ga pivci ne ogoljufali. Premeden je bil, kar se mu je že bralo na obrazu in njegovih svetlih očeh, premeden, kot so vsi Judje.

Tudi Brtoncelj in mizar ukažeta si prinesiti steklenico te pijače ter se vsedeta k sosedni mizi. — Ko je žganje že blizo poteklo, vstane mizar ter se pridruži Judu. Dolgo sta se pogovarjala natihoma in Jud je večkrat skrivaj pogledoval po Brtonceljnu ter se dovoljno posmehoval. Pa Miha po nesreči tega ni zapazil. Slednjič se mizar zopet vrne ter zakliče moško: „E, še eno merico ga dajte, saj še nismo čisto pri kraji!“ —

„Kaj pa ti je pravil Jud?“ vpraša Brtoncelj svojega tovarša, ko sta se spravila nad novič nalito steklenico.

„Raca na vodi, ne vém, če bi ti povedal ali ne; nisi vreden, ker si me poprej tako zmerjal in dolžil tatvine.“

„Kaj? ne vreden? Mar te nisem rešil iz kleti? Kaj bi mi bil mogel, ko bi te bil pustil v njej, in te ne izvlekel za roke vén? Že prav!“

„No, nič se ne huduj, jaz sem te hotel le nekoliko podražiti. Meniš, da sem res takov? — Le potrpi, jutri sije nama drugačino solnce, nego doslej. Jud mi je povedal o neki službi tu blizo.“

„O službi? — Za hlapca mar ali kočijaža?“

„A, kdo se meni o takovih priprostih službah, to še senca ni, kar se nama sedaj obeta. — Pomisli, neki knez — knez pravim; ali veš kaj je to knez? To so takovi ljudjé, ki so zakopani v same zlate in ne zmanjka jim jih nikdar, ko bi jih z žlico zajemali in povživali. Neki knez potrebuje dva strežaja in Jud mi je obljubil, da bo za naju govoril.“

„Kaj je tisti gospod bolan, da potrebuje strežajev? Takova služba pa ne bo dosti boljša, nego hlapčevska. Krog bolnikov nisem nikdar rad lazil, posebno pa krog gospóde, ki je vedno črna, kot bi bila polna vtisek, če jo le količkaj glava boli.“

„Šleva, ti si ves neumen. Meniš, da mora vsakdo bolan biti, ki potrebuje strežaja? Taki gospodje imajo služabnike, da jim duri odpirajo, za njimi zapirajo, pomagajo v kočijo in več enacih lahnih opravkov. Meniš, da je to majhina reč, spremljevati povsod gospoda?“

Kedar se kam popelje, stal bode eden naju zadej na kočiji, drugi pa sedel pri kočijažu in pušil pogrošne smodke brez skrbi. Oblečena pa bova gosposko z visokimi klobuki na glavi, obrobjenimi s portami. Denarja bo, kot toče. Potlej pa še: Taki gospodje imajo mlade kuharice, če se jej kaj prisliniš, boš dobival vedno naj lepše kosce pečenke, ki ostaja gospodi, slednjič pa, ko se bosta obadva naveličala službe, oženiš se z njo in preskrbljen si za vse življenje, ker take ženske imajo denarja. — Vidiš, to mi je pravil Jud.“

Brtonceljnu so se široko odprle oči pri teh besedah, same hvaležnosti bil bi skoraj objel svojega tovarša, ko ne bi se bil sramoval pred nazočimi pivci. „Stanko! vse žive dni ti bom hvaležen, če pripraviš tudi mene v tisto hišo, in storil bom za te, kar koli bom mogel,“ djal je poln upanja in primaknil tovaršu steklenico, da bi pil.

„Iti pa moram še necoj tje, ni daleč od tod, da kdo drugi službe ne prevzame,“ pravi potem mizar. Ker pa je moja obleka preslaba, da bi smel v njej k tako imenitnemu gospodu, dal mi boš ti svojo suktnjo, ter me počakal tukaj v krémi, saj se ne bom dolgo mudil.“

Česa ne bi bil Miha storil v tem trenutku svojemu prijatelju? Do zadnje cape se bi bil rad slekel, da bi se le bolj prikupil.

Izpila sta še nekaj steklenic „vódke,“ da sta bila že obadva motna, potem pa vstane mizar, obleče Brtonceljnovo suktnjo in spregovorivši nekaj besed natihoma z Judom, obrne se k Mihatu ter pravi: „Le potrpi, bom koj tukaj; plačano je že, kar sva zapila!“ in potem naglo odide.

Brtoncelj je čakal in čakal, pivci so se polegli po tleh in pospali, Jud pa si je že tudi mél oči, ker ga je nadlegoval spanec. — Mihatu se je čakanje v krémi že predolgo zdelo, toraj se nameni iti tovaršu naproti, ktereга je vsak trenotek pričakoval. Počasno se vzdigne iz za mize, izpije še ostalo žganje iz steklenice, potem pa pravi: „Lehko noč, oče! Vidim, da ste že zaspani in nočem, da bi zarad mene čuli; se bomo pa jutri zjutraj zopet videli, če bo še kaj časa.“ —

„Čakajte! žganje še ni plačano,“ pravi Jud ter mu zastopi duri.

„Kdo pravi, da ni plačano? Kaj ni moj tovariš vsega plačal?“

„Vaš tovariš je rekel, da boste vi plačali. — Pet meric je bilo, to iznaša dvajset krajcarjev.“

„To je bilo sicer potrpežljivemu Brtonceljnu vendar preveč. Jel je zmirjati krčmarja, da je goljuf, kakor so vsi njegove vrste, da tirja dvakrat plačo za žganje, ki še vinarja ni bilo vredno, ko pa se Jud le ne dá omečiti in trdno drži za žvipel pri durih, pravi slednjič Miha: „Pa počakajva, da pride mizar, kteremu ste povedali o neki dobri službi, on bo govoril.“

„Jaz sem mu povedal o kakej službi? Kaj vam na mar ne pride! On mi je le rekel, da imate vi mnogo denarja, — da naj le pridno točim, ker boste sami vse plačali. Bog vé, kje je že vaš tovariš, rekel je, da pojde na Rusko!“

Kot bi bilo iz jasnega vanj treščilo, tako so pretresnile te besede ubozega Brtonceljna. Tovariš ga je tedaj zopet oplahtal, odnesel mu suktnjo in zraven še nakopal dolg na glavo. Kaj mu je bilo začeti? Denarja ni imel ni krajcarja, Jud pa je stal pri durih trdovratno, kot bi ga vkopal. — „Oče, vse eno je,“ pravi Miha,

„plačal ne bom, ker nimam nič, unega bi bili prijeli, ki je imel še dve šestici.“

„Plačaj, ali ti vzamem klobuk in vse cape, ki jih imaš na sebi, ti capin!“

„Jaz capin? strelja te poberi ti judovska pokveka!“ huduje se Miha, zgrabi Juda za vrat, porine ga od duri, potem pa jo pobegne iz nesrečne kočice ne iskaje nobene poti kar naravnost prek polja. In srečnega se je štel, ko je bil zopet na prostem, da jo je tako cenó unesel trdosrčnemu Judu.

(Dalje prihodnjič.)

Društveni red pri starih Slovanih.

(Posl. Božič.)

Gotovo bo marsikoga mikalo zvedeti, kakošen društveni red da so imeli stari Slovani (Slavjani) v hiši, v svojih selih ali vaséh, in potem tudi v deželi, v kateri so prebivali.

Celi narod je bil razdeljen v rodbine (rodovine) ali familije, ali bolj umevno rečeno: v hiše ali rodove. Vsaka rodbina je imela svojo glavo v prvem svojem glavarju, ki so ga imenovali: starašina, starosta ali vladika. Veče in premožniše rodbine zvale so se leške t. j. žlahtne rodbine, in iz teh se je potem razvilo prvo slovansko plemstvo. Več rodbin vkup, ki so bile po svojem stanu ali rodu bolj tesno združene, imenovali so: župa; tedaj župa ni bila nič družega, kakor velika rodbina, katero je oskrbljeval en in isti občni župan. Udje velike te rodbine so bile manjše rodbine pod svojimi starašinami ali vladikami. Župane pa so izbirali ali volili glavarji vseh rodbin in sicer sploh iz kake žlahtne ali plemenite hiše. Župan jim je bil, razun da je duhovnik bil, v miru tudi sodnik, v vojski pa vodja (vojvoda). Vselej pa je bilo v njegovej oblasti storiti ali odločiti le tisto, kar je cela župa v skupščinah ali srenjah odobrila. Da ni bila županu pretežka butara, imel je zraven sebe svetovalec in pomočnike, ki so dobivali za plačilo domače pridelke, n. pr. vino, žito, blago (živino) i. t. d.

Mesto, v katerem je župan stanoval, bilo je ob enem glavno mesto cele župe (županije) in sploh utrjeno z ozidjem in nasipi, da so je lože in z večim vspehom branili pred sovražnimi napadi. Tu so tudi skupščine imeli in glavno službo božjo opravljali. Več žup, v rodu po krvi in jeziku, stvarjalo je narod, kateremu je bil knez glavar. Knez je bil najvišji oskrbnik in sodnik v vseh rečéh, ki so zadevale celi narod; on je po volji naroda in glavarjev njegovih napovedoval boj in vodil vojsko. Knez je mogel postati tudi prvi duhovnik (vladika) in kot takšen imel je zedinjeno najvišjo oblast, duhovsko in svetsko. Njegova oseba ali peršona (po Rajičevem Božidarju osaba) je bila celemu narodu sveta, a ne tako, da bi bil smel počenjati kar in kakor bi bil hotel in pozelel, marveč držati se je moral tega, kar je celi narod v svojih zborih sklenil. Narod je tudi lahko kneza na odgovor poklical, ako bi bil kako narodno pravico ali šego zanemaril ali z nogami teptal. — Tak je bil društveni red pri Slovanih nekaj — a zdaj?! Le še pri naših južnih bratih se ga je ohranilo nekaj, pri nas pa — tužna nam majka!

Gorska cvetica.

Oj cvetica, Ki samica	Tu pomladni Vetrič hladni
Tam cveteš na gori mi; Res da mala, Vendar zala	V ličice ti zmer' pihljá; Da ne vsahneš, In omahneš,
Si cvetica gorska ti!	Te napaja kapljica.

Ti vonjavo In dišavo	Ti v samoti In tihoti
Rajsko krog sebe puhtiš; Ti v lepoti In čistoti	Se razcvetaš prelepó; Al' minulo, Se osulo
Vsa vesela tu stojiš.	Tvoje cvetje kmalo bo!

Tu na gori Že ob zori	Odcvetela Tak' vesela
Te obeva solnčice; O večeru Pa v jezeru	Tudi meni bo mladost! Časno mine, Naglo zgine —
Zbira ti rosica se.	Za veseljem gré britkost.

Ljubeznjiva!
Veseliva
Zdaj se ko še imava čas;
Kmalo bila
Bo nemila
Ura, da zgubiva kras!
Fr. Ser. Cimperman.

Ponočni razgovor.

(Ruska narodna.)

Tam vrh gore, lej, na straži
Mlad srčan vojak stoji,
Pazno na vse štiri strani
Bistro mu oko preži.
Al mladeneč ta poguma polni
Z brati on ne govori,
Tudi z luno ne na sinjem nebu,
Z milo mu tovaršico.
Ampak razgovarja s tožnim glasom
Z daljnim, rojstnim krajem se,
Z rojstnim krajem, sladko domovino,
Tako nagovarja jo:
„O povej, povej mi rojstna mati
Domovina, srečni kraj,
Ali še živi in še zdravstvuje
Oče, odgojitelj moj?
Al po meni toži mlada žena
Ino otročiči ž njo?“
Odgovoril pa ni piš mu vetrov
Iz daljave ki buče;
Pa odgovorila domovina
Je v jeziku mater'nem:
„Upokoji se mladeneč hrabri,
Stari oče še živi,
In žena te z otročiči ljubi
Vedno še zvestó, gorkó.“
„O ti draga mati, domovina,
Prosim te za službe tri:
S prvo službo: Staremu očetu
Poklon ino lahko noč.
Z drugo službo: Mladej ženi mojej
Trdno vero in poljub.
S tretjo službo: Malim otročičem
Moj očetov blagoslov.“

G. F.

Srenja pod lipo.

Osma nedelja.

(Konec.)

Groga: Kaj pravite gosp. učitelj vi k temu, ako se pšenica v spomladi z brano prevleče? To sem videl

v svoje veliko zavzetje lansko leto v Marijnem dolu ter mislim, da to ravnanje ne more biti nikakor dobro, ker se z brano mlade pšenične koreninice lahko iz zemlje portujejo.

Učitelj: Da se pšenica v spomladi z brano prevleče, to opravilo, dragi moj, je mnogokrat zelo koristno in škoduje le takrat, ako se bi o nepravem in neugodnem času z brano vlačilo. Pri vzdignjenih ali nategnjenih njivah, ki se čez zimo pretgajo in razpokajo, je to opravilo neobhodno potrebno. Pomniti je treba samo to, da se mora to delo vršiti z ostro brano, zgodaj v spomladi, pri suhem vremenu in vselej le takrat, kekar je zemlja suha. Bati se pa ni treba nikoli, da bi se mlade pšenične rastline z brano poruvale, kajti stojé trdno v zemlji, in ako se bi tudi ena ali druga bolj slaba rastlina z brano izrula, to ravno nič ne dá, ker ostala pšenica dobi po tem več prostora za razraščanje in tudi mnogo lepše in vspešneje raste, ker se je zemlja z brano na vse strani prav lepo prerahljala in plevela izčistila. Na bolj lehkí, peščeni zemlji, ako je namreč zgornja površna prst prerahla, se da mesto brane tudi valjar s pridom lahko rabiti.

Završnik: Ali je dobro in koristno, ako se pšenica v spomladi podžanje, kakor je namreč po nekterih krajih návada?

Učitelj: Ako se pri tem delu s previdnostjo ravna, lahko si na ta način, brez da bi se pšenici kakov kvar delal, obilo lepe in tečne klaje pridobimo; v marsikterem slučaju je pa še celó potrebno, da se pšenica v spomladi podžanje. Ako namreč pšenica prebohotno stoji in se je bati, da bi poglela, takrat se jej samo s tém pomagati more, da se podžanje; toda vedeti je treba, da se mora s podžinanjem zgodaj začeti, preden pšenica bilke ali stebela požene, in se le listi porezati smejo. Nadalje je treba to delo le pri tplem vremenu izvršiti, kajti če kmalu po tem mraz nastane, pšenica, ki je še ranjena, v rasti zastaja in začne rumeněti. Kolikor bolj zgodaj se pšenica podžinja, toliko globokeje in brezskrbneje se sme podrezivati, in jaz sem videl že prav lepo pšenico, ki so jo na težki, močni ilovki s kosó posekli. To se vé, da se mora kaj takega že prav zgodaj v spomladi zgoditi.

Groga: No, to me pa prav veseli, da vem, da se sme pšenica tudi podžeti, drugače bi bil imel s svojo ženó mnogo krega in razprtije, ka se že vso zimo veseli na podžinanje mlade pšenice. Krave namreč dadó po tej klaji prav obilo sladkega mleka.

Župan: Le pridno delaj in prav dobro gnoji, potem boš tudi imel obilo za podžinjati.

Hrastovšek: Hobato rastečo pšenico po nekterih krajih tudi popasejo.

Učitelj: Paša je čestokrat bolja od podžinanja, toda le prav zgodaj v spomladi pri popolnoma suhem vremenu in z največó previdnostjo je treba to delo izvršiti.

Župan: Kar se pšenične žetve tiče, to vam bi pa jaz svetoval, da z žetvijo vselej nekoliko bolj zgodaj začnete kakor dosihmal. Jaz, kakor veste, vselej osem dni poprej žanjem kakor vi, in mojo pšenico hvalijo mlinarji vsako leto. To pa zategadel, ker ima zrnje tanjše luščine in mnogo več moke dá; pa tudi, kar se vremena tiče, imam dovolj časa, do se tém lože gibam in sučem, in se mi tudi nikoli toliko zrnja ne osuje in ne pogubi, kakor vam, ki navadno en cel teden pozneje žanjete.

Učitelj: Že nek star pregovor pravi: „Bolje je,

da se dva dni poprej nego pozneje žanje,“ in tudi mnoge skušnje so pokazale, da prezrelo zrnje ne dá nikoli tako obilne in tako lepe moke, kakor zrnje, ki je ravno prav, to je, ki ni niti preveč, niti premalo zrelo.

Lipovec: Mi smo bili dosihmal teh misli, da mora zrnje popolnoma trdno biti, preden se požanje.

Učitelj: Tega ravno ni treba in je tudi dostikrat zelo škodljivo. Pšenica naj se žanje takrat, ko zrnje še ni popolnoma trdo, a vendar nima niti mlečne, niti vodene mokrote več v sebi in se tudi združiti ne dá, in dokler je steblo ali bilka še v soku; pozneje zgubi zrnje svojo lepo podobo in težo, luščine postanejo debeleje in moke bo veliko manj. Le na tistem kosu njive, ki je za pridobitev semena namenjen, naj se pusti pšenica, da popolnoma dozori.

Hrastovšek: No, ako Bog dá, drugo leto se hočemo natančno po tem ravnati, kakor smo danes slišali.

Župan: Pri nas, kakor veste, pšenico žanjemo s srpi, a drugod jo tudi kosijo s kosami, še celó stroje ali mašine imajo, s katerimi se pšenica poseče.

Završnik: Za ves svet božji! kakšna pa je mašina, ki, kakor pravite, žito seče.

Učitelj: No, jaz sem jo videl pred dvema leti pri veliki kmetijski izložbi v Hitzingu poleg Dunaja. Ta mašina ima kolesa in nože; mašino vleče živina, kolesa se vrtijo in noži žito režejo.

Lipovec: Jaz bi pa vendar le rad vedel, kaj je neki bolje: žito žeti ali kositi? Pri nas rabimo le srp in mislim, da bo tudi najbolje.

Učitelj: Obedvoje ima svoje dobro, in se dela po šegi, ki je v deželi ravno navadna; pri nas, kakor smo že rekli, žito večidel le žanjejo, a po drugih deželah, vzlasti po Nemškem ga pa tudi kosijo ali sečejo. S srpom odrezano žito se lepše v snopovje zravna, in se tudi lepše in čisteje omlati. Pod srpom tudi toliko zrnja ne odleti, kakor pod kosó.

Hrastovšek: Pa se tudi ženjice za manje plačilo dobó, kakor kosci; zatoraj pravim, da bi bilo gotovo jako nespametno, ako bi srp s kosó zamenili. Kaj?

Učitelj: Temu ni takó, kakor vi mislite. Tudi košnja ima svojo dobro stran. En sam kosec nakosi na dan toliko, kolikor bi 4—5 ženjic našelo, tedaj je košnja iz tega obzira gotovo mnogo cenejša, pa se tudi slame veliko več pridobi, ker kosa vselej bolj pri tleh reže nego srp.

Lipovec: To je pa zopet res in skoraj bi košó priporočal, dasiravno sem srpa že toliko let navajen.

Župnik: Z obojim orodjem se delo dobro izvrši, ako ju le delalec dobro sukati in rabiti vé. — Jaz k denšnjemu našemu pogovoru le toliko še pristavim, da bi bilo pač želeto, ako bi tudi naši manjši posestniki pšenico bolj sejali, kakor dosihmal; to pa zategadel, ker je pšenica vselej mnogo več vredna, nego réž, pa se tudi v naših krajih skoraj povsod ravno tako dobro ali pa še bolje obnese in čestokrat mnogo več in tudi lepše slame daje, nego réž. A naši ljudje se še zmérom drže starega kopita in se bojé pšenico tam sejati, kamur je njih predniki niso sejali; vsi taki škodljivi predsodki morajo iz našega čvrstega ljudstva zginiti in novih potrjenih skušenj se je treba poprijeti.

Sosedje: Ako Bog dá, vse hočemo storiti, kakoli nam boste v naš prid in našo korist povedali. Da ste nam zdravi, gospod župnik!

(Se poslové in odidejo.)

Ivan Tomšič.

Sviloreja na Koroškem.

Da sviloreja tudi na Koroškem ni brez dobrega vspeha, priča naznanilo, ktereга je (starejša) družba sviloreje na Koroškem te dni na svetlo dala. Iz tega posnemam, da je število družnikov narastlo leta 1869 do 315; kokonov se je pridelalo 1414 funt, ti bi zmotani dali 200 funt sirove svile, ktera bi okoli 5000 gold. vredna bila. Ker v naši bolj hladnej deželi še ni bilo kaj boleznj pri svilodih čutiti, prihajajo Primorci in Italijani s sem kone za seme nakupovat, ali pa tudi semena; takega semena se je lansko leto pridelalo, kolikor se je družbi naznanilo, 483 lotov. Murvenih drevč je nasajenih 709.794, med temi je 10.408 starih visokih drevč; pa še veliko več bi se jih nasadilo, ako bi ne bili Lahi pred 8 leti toliko slabih in izsušenih dreves v našo deželo pripeljali; vem za gospodarje, ki so po 50 in še več takih dreves nakupili, pa niso nobenega odpravili, in so potem veselje zgubili murve nasajati, češ da te drevesa niso za našo deželo. V domačej deželi izrejene murve se bodo vselej najbolje obnašale, ker so našega občneja že navajene; celo v Vahsenbergu, ki je 2500 črevljev nad morjem, se murva — in sviloreja prav dobro obnaša. Da je naša svila izvrstna, pričuje že to, da je bila pohvaljena v razstavi v Parizu leta 1867, ktere se je udeležilo 21 naših svilorejcev; v razstavi v Hitzingu pri Dunaju pa jo prejela družba za pridelke 19 svilorejcev prvo sreberno svetinjo. Tudi visoka vlada podpira to družbo; leta 1868 je jej 300 gold., lani pa 200 gold. v pripomoček poslala, ki so se večidel porabile v darila za take učitelje, ki se s to rejo pečajo in jo šolarjem djansko uče; prva darila so prejeli gg. učitelji Benedikter v Radentinjah, Hohenwarter v Risah, Kuhler v Skočidolu, Črnut v Trajbergu, Valentinič v Zrevcu. Družba je pa tudi veliko murv ali celo zastonj dala, ali pa po pol ceni. Upati je, da bi se ta reja zmirom bolj in bolj razširjala in skoz to deželi marsikteri goldinar prihranil, ki zdaj v tuje dežele gre. Velika škoda za to družbo je smrt g. Filipa Smerčeka, c. k. stotnika v Celovcu, ki je na vso moč si prizadeval svilorejo v naši deželi vpeljati, priporočevati in razširjati, zatorej bode družba pri svojih udih zbirala doneske, da se mu na pokopališču v Celovcu spodoben spominek postavi. Srčno želimo tej prekoristnej družbi, naj bi zmirom več prijateljev in podpornikov pridobila. J. S.

Draginja zdaj — draginja nekdej.

Večkrat se slišijo med ljudmi pogovori: da zdaj so slabe letine, če ena ali druga reč ne obrodi v obilnosti, če jim toča ali pa slana nekoliko vinograde ali pa cveteče polje poškoduje. Kaj bi še le rekli ti ljudje, ako bi živeli v onih časih, o kterih jim hočem tukaj nekaj povedati, da uničim njihove govore in jim povem ob kratkem, kako se je takrat ljudstvu godilo. Poslušajte tedaj.

V letih 1315, 1316 in 1317 je lot ječmenovega kruha veljal 9 vinarjev. Le v hišah vladarjev in posebno bogatih rodovin so še imeli košček trdega kruhka. — Lakota je bila v omenjenih 3 letih tako grozna, da po nasvetu škofa „Bennota“ je več knezov prepovedalo, da tatje, ki so kruh kradli, ne smejo biti kaznovani. Leta 1317 je vagan pšenice veljal čez 20 tolarjev; v

„Thüringu“ pa celó 50 tolarjev. Kruha, ki ga ima sedaj vsaki, še celó berač dovolj, kruha takrat ni bilo nikjer; ljudje so si brezovo skorjo mleti in med repo kuhali — pa to je bila le jed premožnih; drugi, bolj revni, pa niso imeli ničesa vgrizniti.

Tisuč ino tisuč ljudi je takrat lakote pomrlo. Volov, krav, ovc, ali kake druge klavne živine ni bilo nikjer videti več in tudi kuretine je zmanjkalo; erknjene konje in drugo mrhovino so vživali, še — o Bog — da je le ta bila. Ob Rajnu, v Pfalci, Hesenu, na Šleskem in Poljskem niso mrličev več pokopavali, ampak so jih brez gnjusobe jedli. — Tako pišeje okoli „vislic“ gnječila množica gladnih ljudi, ki so obešenega brž z vislic sneli, ga razprtili, in se še poleg tega topli in pobijali. — Iz Erfurta so leta 1317 blizo 8000 ljudi na pokopališče znosili, kteri so skoraj vsi od glada umrli; in na pokopališča so morali straže postavljati, da živi niso po noči mrtvih izkopavali in jih povžili. — Leta 1432 so na Saksonske strašne plohe čisto ves pridelek pokončale. — V „Thüringu“ je v 10 vaséh vse, ljudje in živina, konec vzelo. —

V zadnjih letih 30 letne vojske je vagan rži veljal po 60 tolarjev. — Leta 1694 so na Saksonske po hudih potresih sledile take plohe, da so si ljudje latovje ali klasje od slame rezali, in ga po hišah sušili. — Leta 1695 so toča in pa miši, kterih je bilo na milijone, pokončale ves pridelek. — Leta 1607 je neprenehoma deževalo mesca avgusta in septembra, mesca oktobra je že sneg padel; in funt kruha je takrat veljal 18 kraje. — Leta 1699 se je ob hudi dragini vdinjal marsikteri oča radovoljno v vojake, ki jih je kralj „August Silni“ nabiral v brambo Poljske krone. Leta 1719 so prebivalci rudnatih górn na Češkem travo, senó, slamo i. t. d. jedli. — V letih 1771 in 1772 ste lakota in kuga veliko ljudi pomorile; žito je na polji čisto segnjilo. V „Šemnici“ so mogli blizo 500 otrok vzeti v vbéno obskrbstvo zato, ker so jim stariši lakote pomrli. — V „Öderani“ je vsaki dan na ulicah po več ljudi od glada obležalo.

Kakošne nadloge so bile leta 1812, 1813, 1816 in leta 1817 po večjem delu Evrope, to je še dobro znano tistim, ki pomnijo teh let. —

Tako se je tedaj v tistih letih, ki sem vam jih zdaj na kratko opisal, ljudém godilo, in morebiti tisti uboščeki takrat niso tako godrnjali, kakor zdaj nekteri iz med nas znajo; ampak so morebiti tudi takrat radi večkrat spomnili, da Bog jim je dal, in ravno On jim tudi lahko zopet odvzeme. — Bog ne daj več takih letin. A. Jurinec.

Gospodarske drobtine.

Koruzni stroki živež za goveda. Koruzni stroki, ki so zrnja odluščeni, se večidel za kurjavo v peč vržejo. Letos, ko je trda za krmo, pa tudi drugikrat, če bi je dosti bilo, se dajo prav dobro v krmo porabiti. Treba je jih le na mlinu zmleti in potem namočiti, da se omehčé, in prav tečno krmo dajo govedom, pa tudi konjem, če se z ovsom pomešajo.

Krompir ali zemljice, ki se 14 dni pred sajenjem v izbo denejo, da nekoliko obvenejo, prej kalijo in

obilnejši dobiček prinašajo, kot nevenjene. Zemljice srednje velikosti naj se pred nasajenjem ne razrežejo, ampak cele sadé; samo večí se razrežejo.

Če se za seme namenjene zemljice jeseni, predno se v hram spravijo, na solncu pusté, da zelene prihajajo, prej dozorijo kot druge.

Turščici ali koruzi vrane veliko škode naredé, ko kali poganjati začénja. Gredó po vrsti naprej in jih zaporedoma iz zemlje potrgujejo. Temu v okom priti je najboljše poprek čez njivo niti napeti. Bojé se take njive, ker mislijo, da so to zanjke, jim nastavljene.

Miši se dajo iz njiv in senožetov pregnati, ako se v luknje denejo cunjice s kamnenim oljem namazane, ker jim je ta duh preveč zoprna.

Če se ožgeš, ni boljšega kot ranjeni ud s pavolo obviti. Tudi pomaga, če ožgani del z oljem pomažeš in potem poribaš. Če ožganina ni prevelika, pomaga tudi žajfa, ki jo na prt namažeš in jo na rano deneš.

Smešnice.

Z glavo v zid. Ribničán si da zidati bajto ali zidarji ne napravijo — Bog vedi zakaj — nobenega okna. Ribničán vpraša začuden, kako je to, da ni nikjer okna; ali v tem hipu ga poprime eden zidarjev, pelje k zidu, z vso močjo loputne Ribničánu glavo ob zid in ga vpraša, ko se nekoliko zavé, če mu je zdaj znano, kje je okno? „O ja,“ pravi Ribničán, „zdeí pa žie vaim za-nj, prou dobru se mi je posvajtilu.“ —

Zvita gospá. Nek popotnik pride do velike reke in si najme čoln s tremi veslači, ki je bil priklenjen ob bregu, da bi se prepeljal na drugo stran. V tem hipu pride lastnik čolníc in prepové veslarjem zdaj prepeljevati čez vodo. Popotnik, ki ni mogel čakati zaradi nujnih opravil na drugem bregu, začne se huditi nad lastnikom. Beseda da besedo, prepír in jeza narašča in konec vsega je bil, da pritisne popotnik lastniku čolníc krepko zaušnico. Lastnik se grozí in žuga s strašnim maščévanjem, pokliče potem veslarje za priče in kljub temu neljubemu naključku dovoli, da se držoviti popotnik prepelje. Ko so priveslali do srede vode, pošépta popotniku neka gospa, ki se je dala v ravno tistem čolnu prevoziti, da naj dá hitro vsakemu veslarju eno zaušnico. Popotnik sprašuje: zakaj to i. t. d.; ali ona ga zavrne in nagovarja, da naj se ne obotavlja, ampak da naj nemudoma stori. Popotnik res stori, kakor mu je bilo nasvetovano. Veslarji pa planejo kviško, zagrabijo vesla in se hočejo ohladiti nad predrznejem za nepričakovano in nezasluzeno razžaljenje; toda popotnik dobro oborožen se jim srečno ubrani in odvrne od sebe žilave pesti veslarjev, ki so ga hotele podreti na tla. Omenjena gospa pa veselega obraza pravi na tiho junaškemu popotniku: „Rešeni ste zdaj iz nevarnosti, v katero ste bili zabredli po svoji nepremišljenosti. Lastnik tega čolníc, ki vam je prej prtíl z groznim maščévanjem, vas zdaj nikakor ne more tožiti pred sodnijo, ker se ne more opirati na svoje priče. Jaz sem hči imenitnega sodnika in dobro poznam postave, katerih dotična se glasi: „Nihče ne more biti priča v taki reči, ki njega samega (kot stranko) za-

deva.“ Ena klofuta bi vam bila škodovala, vse štiri so vam pomagale iz zadrege, kajti nobeden teh štirih ljudi ne more pričati zoper vas.“

Prebrisana opica. Nek kuhar je naučil mlado opico, da mu je pomagala v kuhinji skubsti perutnino. Nekega dne je bila ravno oskubla debelo kokoš in jo položila na okno, ko se hipoma spusti velik jastreb na okno in odnese kokoš v svojih krempljih. Opica je dobro vedela, kaj je čaka, ako se kuhar povrne in kokoši ne dobi. Da bi tedaj kuhar ne mogel sumiti, da je ona požrla sladko puto, se zvita buča to-le izmisli: Oskube naglo drugo kokoš in jo kakor prvo položi na okno. Požrešni jastreb se zopet zažene na okno ali strina opica ga neusmiljeno zgrabi in kljub vsi upornosti oskube. Ko pride kuhar, mu prekanjena opica z veselim muzanjem naznani, kaj se je dogodilo.

Iz slona še komarja ni bilo. Neki strahopetec potuje po gozdu. Kar zasliši za sabo neko šumenje. To možička tako prestraši, da se v tek spusti in jo po goščavah dene, kakor bi mu bili vsi strahovi za petami. Ves spehan in preplašen pride domu in pripoveduje, da ga je sedem medvedov napadlo. Poslušachi mu ugovarjajo, da sedem medvedov v celej deželi ni. „Štel jih ravno nisem,“ odgovori naš junak, „pa šest ali pet jih je gotovo bilo.“ „Medvedi le posamezni hodijo,“ trdijo nekteri izmed nazočih, „tedaj si komaj enega videl.“ „In še tega ne,“ se zadere nekdo; „ko bi bil ti medveda videl, bi bil groze umrl.“ Ko pa možak vidi, da mu nihče ne verjame, se uda in pravi odkritosrčno: „Šumelo je, pa ne vém, ali je bil medved ali lisica.“ „Morebiti pa celo zajec ali pa veverica,“ dostavi nekdo.

Marka in Juri. „Rekel sem že več ko stokrat, da ne verujem v hudiča,“ modroval je Marka. — „Oj, kaj praviš za Bóga, kdo mi bo pa potem moja staro odnesel?“ odrezal se je Juri.

Prijetno žuganje. Bil je star župnik, velik prijatelj otrok, ter je imel navadama vedno polne žepce sladčic. Enkrat sreča na ulici majhnega poredneža ter ga pokrega: „Glej dobro, mali, če ne boš priden, pomašim te koj v žep.“ A porednež se mu koj odreže, rekoč: „Le pomašite me hitro vanj, da vam pojem sladčice!“

Zastavice.

26. Dva pastirja paseta ovce. „Daj mi eno ovco, da jih bova vsaki enako imela,“ pravi eden. „Pa mi raji ti eno daj, da jih bom jaz še enkrat toliko imel, ko ti,“ reče drugi. Po koliko sta jih imela?

27. V hišo stopi dvanoga, sabo prinese trinoga, pod mizo leži štirinoga; štirinoga poskoči nad dvanoga, dvanog popade trinoga in ga vrže v štirinoga. Kaj je to?

28. Eden pravi: da bi bila skoro noč! drugi: da bi bil skoro dan! tretji: naj bo noč ali dan, zmerom enako trpim. Kaj je to?

Vganjka zastavic v 8. listu: 22. kdor še živi; — 23. ker ni semena, da bi ga sadili; — 24. ker ne more sedeti; — 25. jajce.

Ogled po svetu.

Avstrijsko-ogerska država. Najpred naj razglasimo, da je koj po veliki noči posijalo solnce milosti tistim, ki so bili kaj grešili v političnih zadevah in sicer po časnikih ali sploh na tiskarskem svetu. Pomiloščevati hudodelnike ima samo cesar pravico; predlagati pa, kako daleč naj sega pomiloščenje, smejo ministri in še drugi. Da je zadnja milost cesarjeva veliko radost obudila marsikje, to je jasno, posebno če pomislimo, kako je prejšnje ministerstvo preganjalo posebno češke novinarje, pa tudi na Dunaji in drugod je bilo mnogo zaprtih, kateri so zdaj zopet svobodni. Ker je pa še mnogo družih političnih zatožencev in obsojencev, ki niso ravno v tiskovnih zadevah grešili, pričakovali so, da tudi té bo dosegala amnestija, to je: milost. Pa to se ni zgodilo, zato je bilo veliko pregovarjanja zaradi tega. To je prvi čin, ki se mora po nekoliko prištejati delom novih ministrov. — Drugo početje, gotovo ne brez pomembe, pa je to, da se ministerstvo, z grofom Potockim na čelu, pogovarja z voditelji slovanskih narodov, da bi se tako s časom naredil mir in sprava. Več slavnih mož z Moravskega in Češkega je bilo te dni na Dunaji, med njimi tudi dr. Toman s Kranjskega. Pred je bilo govorjenje, da Potocki skliče mnogo tacih mož od vseh strani v slovesen zbor, a do zdaj se je le posamno z njimi pogovarjal in pojde kmalo tudi v Brno in Prago, da se tam dalje razgovoré.

Zdaj se trdi, da vlada vendar-le razpusti državni in deželne zборе.

Tista postava za pridobitek, ki je bila povsod toliko nevoljo izbudila, menda ne dobo najvišega potrjenja. To bi bilo tudi veselo znamenje iz delovanja in prizadevanja novih ministrov.

Piše se, da na mesto sedanjih cesarskih namestnikov v posamnih kronovinah pridejo povsod novi in da se to tiče prihodnjih novih volitev. Sicer pa tudi nekaj strašijo z novim volilnim redom, ki ne bi bil všeč, ako bi ga ustvarili.

V Hrovaškem deželnem zboru se giblje nov duh. Ko so bili prvič zbrani, ni bilo zadostno število za glasovanje. Tudi poznej jih je enkrat 17 izstopilo, da so ovirali preklie nove postave. Rauchovo gospodarstvo razpada, brž ko ne kmalo razpade.

Vunanje države. Na Francoskem bo tedaj 8. dan t. m. vse ljudstvo po celi deželi glasovalo, ali je zadovoljno z Napoleonovo vlado. — Osupnila je svet novica, da je nekdo hotel francoskega cesarja usmrtiti. Izvedelo pa se je o pravem času in so zaprli hudodelca. — Na Grškem se je tudi nekaj pripetilo, kar je veliko hrupa vnelo po svetu. Več imenitnih Angležev je bilo v Atenah, v glavnem mestu na Grškem, in od tam so bili šli na kmete, ali kakor v najnovejšem nobel-slovenskem pravimo: „naredili so izlet!“ — Tam pa vse skupaj, gospé in gospode, napadejo roparji in zahtevajo precej denarja. Izpustili so večino nazaj v mesto, nekaj pa so jih obdržali, izrekši, da jih pomoré, če ne bo denarjev, ali če od daleč zagledajo vojake. To je angleški poslanec povedal grški vladi, vendar je bila tako neprevidna, da je vojaštvo tje poslala in s tem — smrt naklonila nekterim angleškim bogatincem. Zaradi tega bo angleška vlada resno postopala zoper grško kraljestvo.

Razne novice.

Sv. Cirilu in Metodu na čast napravili so rodoljubni slovenski bogoslovci našega semenišča, kakor sploh vsako leto, tudi letos 5. maja popoldne slovensko besedo, na katero je bilo povabljenih mnogo celovških rodoljubov. Ogrela so se srca poslušalcev narpej s pesmijo „naprej.“ Potem dokazuje g. J. Somer v obširnem govoru, da narod le tedaj krepko napreduje, ako se narodnost in vera strinjata, nasproti narod razpada in pogine. Na to deklamira g. V. Karpf z zvišeno besedo Krekovo pesem „Trojno petje.“ Sklenila pa se je veselica z veseloigro „strast in krepost,“ v kateri so se gg. Š. Bauer, M. Kues, V. Primožič, V. Karpf, J. Vidrih in V. Kravt deloma prav moško odlikovali, tako da je bilo mnogo smeha in židane volje. Med pesameznimi deli so se pele mile narodne pesmi, kakor: „Domovina,“ „Bleško jezero,“ „slepec,“ „lakko noč“ in še več drugih. Razšli so se nazoči jako veseli in le želeli, da bi se kmalo pri enakej narodni napravi seshli.

J. Godina-Vrdélski, izdajatelj knjige: „Opis in zgodovina Trsta in njegove okolice,“ nam piše to-le in želi, naj bi tudi drugi časniki to omenili: „Poslal sem prvi snopič knjige, katero sem začel letos izdajati, tudi nékim Čitalnicam in gospodom, ki so mi znani kot dobri in vneti Slovenci, na ogled. Ta snopič so si obdržali, pa niso še plačali naročnine, dasiravno sem pristavil na ovoju posebno opombo zastran tega. Naj mi ne zamerijo, ako se predrzmem ponoviti zdaj prošnjo zapopadeno v tej opombi. Če si ne mislijo naročiti te knjige, naj mi pošljejo omenjeni snopič nazaj, ker bi ga lahko drugod oddal.“

Pri shodu štirskih rodoljubov v Žaven se je sklenilo: 1. za vsak volilni okraj se voli volilen odbor, 2. za ves slovenski Štajar se voli centralen volilen odbor, 3. centralni in lokalni odbori stopijo med seboj v dogovore gledé prihodnjih kandidatov, ktere potem naznani centralni odbor. 4. sedež centralnega odbora je Maribor, 5. centralni volilni odbor šteje 11 udov, izmed kterih naj bode v vsakem volilnem okraju po eden, ostali pa v Mariboru. 6. dr. Vošnjak se pooblašča, naj naprosi dr. Bleiweisa, da skliče v Ljubljano shod vseh slovenskih zastopnikov in voditeljev. 7. program o „erbuldigung“ ni vreden resnega premišljevanja, 8. zastopniki slovenski naj skušajo v zvezo stopiti s česko opozicijo, 9. ne more se reči, da bi bili Slovenci zastopani v ministerskem shodu avstrijskih voditeljev, ako se ne povabijo tudi zastopniki slovenskih Štajercev; zbor želi, da bi se povabila poslanca Herman in Vošnjak.

Kako se bode vozilo po železnici gorenski iz Ljubljane do Trbiža, menda že septembra meseca, to oklicujejo že veliki razglasi, ki jih razpošilja vodstvo te železnice. Postaje (štacijoni) na Kranjskem so: 1) Ljubljana, 2) Vižmarje, 3) Medvode, 4) Škofja Loka, 5) Kranj, 6) Podnart, 7) Radoljca-Lesce, 8) Javornik, 9) Jesenice, 10) Dovje, 11) Kranjska gora, 12) Trbiž — že na Koroškem. Od Trbiža do Beljaka, kamor ima gorenska železnica seči, se pa to jesen še ne bo vozilo. Iz Ljubljane v Trbiž bode šel vsak dan en vozovlak popoldne 48 minut čez dve, in pride v Trbiž zvečer 35 minut čez osem; — ob nedeljah in praznikih pa bode iz Ljubljane v Trbiž šel en vozovlak 45 minut po šestih zjutraj, in pride v Trbiž 30 minut čez eno opoldne. (To bode iz Ljubljane v Medvode, Loko, Kranj, Radoljco poleti voznje, da bo kaj!) Iz Trbiža v Ljubljano bode šel vozovlak vsak dan zjutraj ob sedmi uri in pride v Ljubljano 29 minut čez poldne; drug vozovlak pa bode šel 5 minut čez

dve popoldne iz Trbiža in pride zvečer 10 minut čez devet v Ljubljano.

Redko domoljubje. Gospod Ivan Fon v Tominu je pristopil „Slaviji“ v podedovanjsko društvo tako, da leta 1884. konačni delež dobi pevski zbor narodne čitalnice v Tominu. Ker ta vrli domoljub plačuje po 25 for. na leto, bo znašal konačni znesek 750 do 1125 forintov. — Živio, gospod Fon! —

Matično knjigo „Nauk o telovadbi“ je c. kr. kranjska deželna vlada priporočila vsem šolam na Kranjskem, in je tudi 50 iztisov te potrebne knjige nakupila in razdelila med ljudske učitelje. Ravno v ta namen je kupila tudi 180 Matičinih zemljevidov in 180 iztisov Praprotnikove „Slovnice za prvence“ in tudi še drugih slovenskih knjig in učilnih pomočkov.

Naš rojak g. Viljem Ogrinec je imenovan za c. k. okrajnega adjunkta v Slovenjem Gradcu.

Oglasnik.

Dohodki družbe sv. Mohora l. 1870.

	gold.	kr.
č. dosmrtni udje:		
Švarc Jožef, mestjan v Mariboru	15	—
Pavil Rapnik, kmeški sin na Ojsterici	15	—
Knjižnica glavne šole v Kranju	15	—
Anton Makuc, vikar Kobiljeglavi	15	—
Farna knjižnica v Čatežu	15	—
č. letni udje:		
M. Korsič, fajmošter v Kviškem	124	50
Pr. Peterlin, provizor pri sv. Lenartu	16	40
A. Weissamer, prov. v Podljubelu	6	—
Fr. Ozmeč, kapl. pri sv. Petru blizo Maribora	48	—
J. Kokič, kurat na Strojni	4	—
G. Majhenič, župnik v Ormožu	27	—
A. Kušar, učitelj v Nadanjeselu	5	—
J. Babnik, kaplan v Št. Jerneju	21	—
J. Kocian, duh. oskrbnik v Povirju	7	—
Lav. Goréneč, duh. pom. pri sv. Lorencu	16	—
Bl. Madon, fajmošter v Šempasu	24	—
M. Smolé, kaplan v Dobropoljah	37	50
L. Vošnjak, kaplan v Šmihelu	73	10
J. Križaj, fajmošter v Staremtrga	61	90
E. Pollak, dekan v Leskovcu	37	—
A. Strajnsak, kurat v Veržeji	48	—
Fr. Rath, župnik v Frajhajmu	38	—
M. Dolinar, župnik na Slivnici	47	—
J. Tutek, dekan pri sv. Lenartu	214	30
L. Jeriša, kurat pri sv. Primožu	14	20
Fr. Pignar, kaplan na Vozenici	9	80
Fr. Čebular, župnik v Povirju	26	40
A. Brodnik, duh. pom. v Kamniku	267	30
J. Hofstetter, dekan v Postojni	30	—
Fr. Klobasa, župnik pri sv. Antonu	65	—
J. Grabrijan, dekan v Vipavi	248	80
J. Parapat, kaplan v Podbrezji	24	—
G. Grum, župnik na Ojsterici	6	—
J. Lakonik, mestni kaplan v Belaku	119	—
J. Zemec, farman v Barkoli	23	—
J. Remec, duh. pom. v Trstu za Skedenj	27	—
V. Pušavc, dekan v Jelšanah	14	—
Čč. gg. N. Božič 1, J. Kleine 1, P. G. Pfeifer 2, A. Breznik 1, M. Zablatnik 1, M. Gerzetič 2, V. Žerjov 1, A. Zajdela 3 gld. 45 kr., P. Zorc 1, L. Trupe 1, Močilnikar 2, O. A. Krašovic 1, B. Isep, 1, Bl. Lenšek 3, J. Vukelič 1 gld. 50 kr., J. Vodenik 3 gld. 90 kr., L. Serajnik 1, Belič 1, Š. Einspieler 1, B. Kapun 1, J. Jereb 2, J. Stritar 1, Š. Peharc 3, Fr. Povše 2, Fr. Fik 1, J. Jelšek 3	42	85
Vkup 1848 gl. 5		

(Dalje prihodnjič.)

Dohodki za Janežičevo ustanovitev.

	gold.	kr.
Prenesek iz zadnjega lista	629	3
Poslali so na dalje gospodje:		
301 Mohorjevi družniki v Mirnu	—	80
302 A. Juh, kaplan v Čerčičah	—	20
303 J. Majnik, fajmošter v Žireh	2	30
304 Pr. Peterlin, provizor v Št. Lenartu	—	60
305 Mohorjevi družniki v Št. Jerneju bl. Leskovca	1	—
306 Fr. Remec, duh. pomočnik v Trstu	1	10
307 Mohorjevi družniki v Trstu	5	—
308 J. Kovačič, dekan v Idriji	1	80
309 Moh. družniki Goriške dekanije	2	40
310 A. Hajšek, kaplan v Trebovlji	2	—
311—313 Obilčnik Mar., Jelenc Marj., Be-den A. po 10 kr.	—	30
314 Poljski udje	1	40
315 Razni udje	1	13
316 Dr. J. Sterbenc	2	—
317 Janez Rozman	1	30
318 Tomec Miroslav v Št. Vidu	1	—
319 Burgar J., dekan	1	—
320 Zupancič A., kaplan	1	—
321 Arko J., župnik	—	60
322 Gestrin Leop., župnik	1	15
323 Moh. družniki pri sv. Ivanu bl. Trsta	2	50
324 T. Thaler, župnik v Rojani	—	50
325 Moh. družniki na Vozenici	—	70
326 A. Brodnik, kaplan v Kamniku	1	20
327 Moh. družniki v Kamniku	1	—
328 Št. Jaklič, kaplan v Mengšu	1	—
329 Bl. Muhovec, kaplan v Kamniku	—	50
330 Dva Moh. družnika v Postojni	—	10
331 Mohorjevi družniki na Brezi	1	—
332 " " v Podbrezji	1	50
333 " " v Barkoli	1	—
334 " " v Poreču	1	50
335 " " v Dolini	1	50
336 " " pri sv. Križu	1	20
337 A. Klemenčič, župnik v Lindare	—	30
338 J. Reš, dekan v Kranju	2	—
339 M. Lazar, vodja gl. šole v Kranju	1	—
340 J. Pec, c. k. uradnik v Kranju	1	—
341 Franciška Jugovičeva v " "	1	—

Nabral in poslal c. g. prof. Lesar v Ljubljani.

(Dalje prihodnjič.) Skupnina 676 gl. 61
V Celovcu 20. aprila 1870. O d b o r.

Žitna cena.

Povsod po vaganu prerajtana.

Ime žita	V Celovcu		V Ljubljani		V Mariboru		V Varaždinu		V Celju	
	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
	Pšenica	5	46	5	30	4	35	4	25	5
Rež	3	86	3	40	3	50	3	35	3	40
Jecmen	3	78	3	—	—	—	3	—	3	60
Ajda	2	55	3	—	2	—	3	—	3	45
Turšica	3	67	3	60	3	50	3	63	3	20
Proso (Pšeno)	4	88	2	90	2	40	2	90	3	50
Oves	2	70	2	50	2	40	2	5	2	50
Krompir	—	—	2	20	1	80	2	90	1	60
Fizol	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—

Kurzi na Dunaji 5. maja 1870.

5% metalike . 60 gld. 60 kr. Nadavek na srebro 121 gld. — kr.
Národno posojilo 69 " 75 " | Cekini 5 " 86